యక్షగానం

ఏం చెయ్యనుచెప్పు? దేవుడు నన్నల్లా పుట్టించాడు. అందమైన పిల్ల కనబడితే మీరు చూసి సంతోషించి ఊరుకుంటారు. కనుచూపుమేర దాటిపోగానే, ఆ సంగతే మరచిపోయి, మళ్ళా మామూలుగా ఉండగల తాహతు మీకుంది. తామరాకుమీద నీటిబిందువులాగా, ఏదీ అంటకుండా తిరగగలరు. ఈ మిత్రుడికి అది చేతకాదు.

చూసి ఊరుకోలేను. అంత త్వరగా మనసు తిప్పేసుకోలేను. నాకు ఓపట్టున అసలు మనసుకెక్కదు. కాని చక్కని అమ్మాయిని, ఎవరైనా నాకు నచ్చిందో, ఇక తాళుకోలేను. మనసు యిచ్చివేయాలిసిందే. ఏమరుపాటునైనా ఒక్క చిరునవ్వు విసిరితే, ఏనుగు నెక్కవలసిందే, దక్కకుండా పోయిన తరువాత, అదేపనిగా, తలచుకు తలచుకు చిక్కి శల్యమైపోవాలిసిందే - ఆ దెబ్బతట్టుకుని, కొంచెం కోలుకుంటూండగా ఇంకోతవాయి వచ్చిందో - వ్యవహారం మళ్ళా మొదటికి రావలసిందే - కాని, ఏం చెయ్యను. ఎప్పుడూ ఓడుచెయ్యే అయినా మోజుమాత్రం పోవడం లేదు.

మొన్న సెలవులియ్యగానే రాముడి పెళ్ళికని గంగలకుర్రు మనవాళ్ళందరమూ కలిసిపోయినామా? నీవు, పరిషత్సభలకని, గుంటూరు జారుకున్నావు. అక్కడా మామూలు అవాంతరమే వచ్చింది. ఒక్క తమాషా ఉందోయ్ మళ్ళా. పదహారేళ్ళు దాటిన పిల్లలందరూ, కొంచెం కనుముక్కు తీరు అమరికగా ఉన్నవాళ్ళందరూ సర్వసాధారణంగా నా కంటికి అప్సరసలుగా కనబడుతారు. కాని, చుక్కల్లో రోహిణిలాగా వాళ్ళందరికీ ఎవరో ఓ అమ్మాయి నాకు ఒళ్ళు పరవశమైపోయేటంత వయ్యారంతో, కులుకుతూ ఎదుటబడుతుంది. అంతటితో అయ్యగారు నీళ్ళుకారిపోతాడు.

బళ్ళుదిగి గుమ్మంలోకి కాలుపెట్టడం వ్యవధానంగా మన్మధజ్వరం ముంచుకు వచ్చిందని మన సుబ్బులు, అసాధ్యుడు కనిపెట్టాడు. ఎవరో చూపించేదాకా, వదలలేదు. చూడగా వాడికి నోరూరినట్టుందోయ్ - తలఊచి మెచ్చుకున్నాడు. మంచిరకాన్నే ఏరుకున్నావన్నాడు. ఏలాగైనా, కవివికదా అన్నాడు. వాడి హుషార్ మాటలు వింటున్న కొద్దీ ఇక్కడ, మన ఆకాశసౌధంమీద అంతస్థులు పెరిగిపోతున్నాయ్-

నా గొడవేదో నేను పడకుండా సక్రమంగా జరిగిపోయేదానికి అడ్డుపేచీ కొట్టాడు. "ఒరే భాయీ, మనం వచ్చింది పరాయిచోటు. స్నేహితుడి పెళ్ళికి. ఆ పిల్ల ఎవరో ఎరగకుండానే చూపులు పారేయడం, కర్మంజాలక, మన వాడెవడి భార్యా అయినా అయితే, అది మిత్రధర్మం కాదు. ఎవరో, ఏమో అనుకుంటారని కాదు. మన మనసుకు మనకే బాగుండదు: ఆ పిల్లకూడా, నీ చూపుల్లో చూపుకలిపి ఖుషామత్ చేస్తూందంటున్నావు గనుక, స్నేహితుల్లో ఎవరి భార్యా కానిపక్షంలో చెల్లెలైనా, మరెవరైనాకానీ. ఫరవాలేదు. నీవు నిరాఘాటంగా ముందుఅడుగు వేయవచ్చును. నీ అదృష్టం పండించుకోవచ్చును. అదేదో తేలేదాకా నీవు కనురెప్ప

మెదపడం చేయి విసరడం, చిరునవ్వు నవ్వడం, ఇత్యాదులు...బాబూ...తెలిసిందా?"

వాదించి లాభంలేదు. సరేనని ఒప్పుకున్నాను. కాని, తెలుసుకోవడం ఎల్లా? వచ్చిన స్నేహితుణ్ణి ప్రతివాడినీ "ఏరా అబ్బీ, నీవు సకుటుంబంగా వచ్చావా" అని లౌక్యంచేసి అడిగి చూశాననుకో. అవతలవాడు అవునన్నా, కాదన్నా ఆ అమ్మాయి ఫలానివాడి పెళ్ళాం అని తేలదు కదా! అంతటితో పోనీ, ఇంకా కొంచెం చొరవచేసి, ఆ అమ్మాయి నీ భార్యయేనా అని ఎవడినో ఉజ్జాయింపుగా అడిగితే, తీరా నిజమయేపక్షంలో మనవాడికి అనుమానం కలగకమానదు. అది మరీ అసలుకే మోసం. మా కొటరీ వాళ్ళని. ఎవరిని అడుగుదామా? అందరూ కొంటెతనానికిపోయి మా అవిడంటే, మా అవిడని ఎగపడితే మనం అనుకున్నపని కాకపోగా నలుగురికీ అతతాయితనం చేయడానికి సందుచూపించినట్టవుతుంది. ఈ ముసుగులో గుద్దులాట యెందుకు? ఆ అమ్మాయినే ఆమాట అడుగుదామా అంటే కోమటిసరసంలోకి తేలదూ?

ఎటూ తోచక ఏమిటీ కర్తవ్యం అని మంత్రోపదేశంచేసినవాడి దగ్గరకే మళ్ళీ సలహాకు వెళ్ళాను. ఆ ధీరుడు సెలవిచ్చింది ఏమంటే – "ఈ సందర్భంలో నీ స్వయంకృషివల్లనే తెలుసుకోవలసిందేకాని, వేరే మార్గం లేదు. జాగ్రత్తగా కనిపెడుతూ ఉండు. ఎప్పుడూ వెన్నంటి తిరుగుతూనే ఉన్నావుకాదూ? ఎవరు ఆ అమ్మాయివేపు సొంత సొమ్ములాగా పరిచయంగా చూస్తూంటారో నలుగురిలో ఉన్నప్పుడు, ఎవరికోసం ఆ అమ్మాయి చూపులు వెదుకుతుంటాయో – అట్టే గడిదేరినట్టు కనబడటంలేదు ఇంకా – కనక వాళ్ళిద్దరూ దంపతులని మనం నిశ్చయించేసుకోవచ్చును. ఈ దోవ తొక్కిచూడు. ఆపైన ఆపెచిత్తం – దేవరభాగ్యం!"

చూశాను. అటూ లాభించలేదు. మిసమిస లూరిపోతూన్న పిల్లగనుక ప్రతివాళ్ళ చూపులకీ, ఆ అమ్మాయే గురి. మిడిసిపడుతూన్న బేడిసల్లాగా చెంపకు చారెడు కళ్ళు వేసుకుని సదస్యం సావడంతా చుట్టూ తిప్పి నిమిషానికి మూడుసార్లు కలువలు తోరణాలు కడుతూన్నది.

పునః గురుపాదుల దగ్గరకు వెళ్ళి స్వస్తి చెప్పుకున్నాను. వాడంటాడుకదా – "అవునురా – ఉత్సవాల్లో, ఈలాటి శుభకార్యాల్లో ఆడపిల్లలు వెనుకా ముందూ చూడకుండా, మాంచి ఉమ్మసుమీద ఉంటారు. వాళ్ళకు ఆటవిడుపు రోజులు ఇవే. వట్టిరోజుల్లో అయితే, కూచుంటే తప్పు, నిలుచుంటే తప్పు – ఇప్పుడేగా రికామీగా ఉండనిచ్చేది. అయినా పెళ్ళికివెళుతూ పిల్లిని చంకన వేసుకువచ్చినట్లు వచ్చేవాళ్ళు ఒక్కళ్లే రాక ద్వంద్వ సమాసాలు దిగుతాయేమిటోయ్–"

నాకు, చప్పున ఒక ఊహతట్టింది – "ఒంటరిగానే వచ్చిందేమోరా? ఇంత చలాకీగా ఉన్న అమ్మాయి. గుదిబండను కోరి వెంట తెచ్చుకుంటుందా? – అలాకాని పక్షంలో ఇంతకాలం వృథాగా గడచిపోకుండా ఈపాటికి ఇంద్రభోగం అనుభవిస్తుండేవాడినే. పోనీ ఇప్పటికైనా నేను చొరవ చేయవచ్చునా?" అని వాడి అనుజ్ఞ అభ్యర్థించాను.

వాడా మన బోల్తాలో పడేది? నా ఆదుర్దా కనిపెడుతూన్నకొద్దీ మరీ నిదానంలోకి దిగిపోయాడు. నాట్యశాస్త్రం నా ముఖానికి దగ్గిరగా ఆడిస్తూ "అమ్మమ్మ! మనం ఏ

పని చేసినా అనుకున్నమాట ప్రకారం పోవాలిసిందే – ఒంటరిగా వచ్చిందనుకోడానికి ఏం నిదర్శనాలున్నాయి? – ఊహాగానం పనికిరాదోయ్ భయ్యా! మనకు ప్రత్యక్షం – ప్రమాణం ముందు నికరంగా తేలవలసిందే" – అని ముద్ర వేసేశాడు.

"అయితే ఏం చేయమంటావురా – ఈతటపటాయింపులతో పుణ్యాకాలం కాస్తా గడిచిపోతూంది – ఇవాళ సదస్యమూ అప్పుడే, నాకబలి అయిన తరువాత ఒక్కక్షణం ఉండము కదా? – పోనీ. ఏదో మస్కా వేసి ఏలాగో ఇంకోరోజు కూడా దేకినా, ఆ అమ్మాయి ఉంటుందో లేదో తెలియదుకదా? – ఏదో అమీతుమీ తేలకపోతే ప్రాణాలు నిలిచేట్టులేవు – భరతవంశపు బ్రతుకు..."

మాటకుమాట అడ్డంవేసి బ్రహ్మాండమైన ఎత్తు ఏదో తట్టినట్టు కళ్ళు జిలజిలలాడిస్తూ నా భుజం తట్టి "నీ రొట్టె నేతిలో అమాంతం విరుచుకు పడుతుందిలేరా! దీనికిక తిరుగులేదు. నీవుపడ్డ శ్రమంతా రెట్టికిరెట్టింపు ఫలిస్తుంది" అని అభయం ఇచ్చాడు. ఏమిటో చెప్పమని తహతహలాడిపోయినాను. వాడు, తాపీగా "కొంచెం ఓపికపట్టాలి. కార్యార్థివి ఇంత తొందరపడితే ఏలా? దైవం అనుకూలించాలి. మనయత్నం కలిసిరావాలి. మిధున విడియాలందుకునేందుకు జంటలు జంటలుగా దంపతులు తయారుకాక తప్పదుకదా – అప్పుడు ఈ తర్జనభర్జన ఏమీ లేకుండా ఇదమిత్థమని నిర్ధారణఅయిపోక తప్పదు –"అన్నాడు.

"తేల్చుకుని, మూటాముల్లె సర్దుకుని బండి ఎక్కడమేనా?" –

"ఏం, ఉన్న వ్యవధి చాలదేం? – వెన్నెల రోజుల్లా ఉంటుందా? – "దొరికిన నిమిషం తీరుపోదు, మన దొరగారే 'మొనగాడు' – వినలే ఈపాట, మామజాగా ఉంటుంది. ఇంకేం ఖుషీసే జావో – ఈలోపల మాత్రం ఏమన్నా పిచ్చవేషాలు వేశావా 'నాకు నీ యానగలదుసుమా...'నాయనా!"

వెక్కిరింపు ముదిరిపోనీయకుండా తప్పించుకుని బయటపడి నిమిషమొక యుగం లాగు యుగమొక నిమిషంగా గడిచిపోయే ధన్య–తరుణావసరం ఎప్పుడెప్పుడా అనుకుంటూ గడిపాను. ఎన్నిసార్లు ఆ అమ్మాయి కనిపించినా తలఎత్తి చూడనన్నా చూడకుండా తప్పించుకుని మనసు సంభాళించుకుని మహూర్తమాత్రం కురుకాంత ధైర్యం ఇలా, ఏలాగో, తేలిపోతూ నేలకు వాలిపోతూ ఎల్లాఉన్నారో సహించి, నాకే ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

మనకోసం ప్రొద్దునిలుస్తుందా పరుగెత్తుతుందా! – దానివేళ దానిదికాని? – నేను, ఆ సాయంకాలమంతా తీర్చి దిద్దుకొని ఉబుసుపోక ఇష్టంవచ్చినట్టు షికారుకొట్టివచ్చి నిద్రపోదామనుకుని, రాక, లేచి చెరిగినతల జాముసేపు మళ్లాసరి జేసుకుని మరోమారు లవెండర్ తుంపురులు ఒంటిమీద చిమ్ముకుని, పాన్పువేయగానే అక్కడ ప్రత్యక్షమైనాను. ఈ బ్రహ్మచారికి ఇక్కడేంపని, అని కొందరు వింతగా చూసి నవ్వుకున్నారు. మనం అవేవీ లక్ష్యంచేసేస్థితిలో లేము: చూపూ, మనసూ ఒకకొనసాకుతెచ్చి మెలిజేసి పాన్పు చుట్టూ చక్రభ్రమణం చేయిస్తూన్నాను. ఒక్కొక్కళ్ళే వస్తూన్నారు. తలోవేపునుంచీ వచ్చి సరసను నిలుచుని తాంబూలాలు పుచ్చుకుని కలిసి మళ్ళా విడబడుతూన్నారు.

అందరూ వచ్చారు ఆ అమ్మాయి కనబడదు. తాంబూలాలపుపళ్ళెము ఖాళీ అయింది. ఆ అమ్మాయి జాడాయేలేదు.

పాతాళందాకా కుదించుకుపోతూన్న అడుగుల్ని బలవంతాన పెకల్చివేసుకుంటూ ఊపిరన్నా సలుపుతుందని – పక్కవసారాలోకి వస్తూన్నాను: మబ్బుచాటున ఇరికిపోతూన్న చంద్రరేఖ తళుక్కుమని మాయమైపోయింది. ఆ అమ్మాయిమాట వినపడ్డది. ఇంకో అడుగువేసేటప్పటికి ఆ అమ్మాయి కనపడ్డది. నన్ను చూసి నువ్వు మొగం దూరంగా చేసుకుని మాసినచెరగు పిరుదులమీదుగా తిప్పి అంచురొండి సమర్చుకుంటూ తొలగిపోయింది!

ఏం చెయ్యను చెప్పు? దైవం వంచన తలపెట్టినప్పుడు. ప్రతీకారం మన చేతులోపనా?

తిరిగి వచ్చేశాం. మనసు మనస్సులో లేదు. మరచిపోదామన్నా మరపుకురావడంలేదు.

స్కూలుకు వెళ్ళడంకూడా కట్టిపెట్టి వసారాలో కుర్చీలో దిగాలుపడి కూర్చుని ఉండేవాణ్ణి. దేహం మన స్వాధీనంలోలేదు. సుబ్బులు, వాడిపనేదో వాడు చేసుకుపోతూ నన్ను పలకరించకుండా, నా చాయలకైనా రాకుండా తమాషాగా తప్పించుకు తిరుగుతూండేవాడు. మెదడంతా, భూకంపం తరువాత బీహారులాగా అయిపోయింది. ఎప్పటికి కోలుకుంటానో నాకే తెలియదు. చెప్పి మనసులో మంట చల్లార్చుకునేందుకు వెళ్ళినవాడవు నీవు యకాయకిని తిరిగిరాకుండా, అక్కడినుంచి మదరాసుకొట్టేసి నీ చిత్తం వచ్చిన యింటిమీద బుద్ధిమళ్ళిన తరువాత కాని, దయచేయకపోతివి.

మాడు వాల్కానో అయిపోయి సెగలుచిమ్ముతూంటే యధాశక్తి ఉపశమనం చేసుకుందామని చిమ్మచీకటిలోనే లేచి బాగా ఎండఎక్కి తెరలువిడిపోయేదాకా, మంచులో ఇంటిముందు తోటలో తిరగడం అలవాటుచేసుకున్నాను. కాని సాఫీగా నడకసాగేదనా? ఏమేమో జ్ఞాపకం వచ్చి అడుగు ముందుకు పడేదికాదు. మరిన్నీ గులాబీబొగడలు మంచులో చెమ్మలెత్తి తేనెలూరుతున్నట్టుగా ఉండేవి. అలాటప్పుడు ఆ అమ్మాయి పెదవులేమోనని భ్రమపడటం నా అవస్థలో అబ్బురమా?

కోరకాలేనా...విచ్చినగులాబీలు మాత్రం మోసం చేయలేవనుకున్నాను? –

అవాళ గులాబీ చెట్టుదగ్గిరే నిలుచుని ఉన్నాను. ఎండతెరవిచ్చింది కాని, నేను తడిసిన తలను, చేతులతో అద్దుకుంటూ పరధ్యానంలో ఏమో, అలాగే ఉండిపోయాను.

గేటు తలుపు కొంచెం చప్పుడైంది. ఏడెనిమిదేళ్ళ అమ్మాయి ఓ రెక్క కొంచెం నెట్టి ఆ సందులోనుంచి తల ముందుకు రానిచ్చి బెదురుకుంటూ ముగ్ధంగా మహా మధురంగా నా చూపు తన వేపులాక్కుంటూ "గులాబీపూలియ్యర్రూ" అని కూసింది. నేను, ఏమీ చెప్పకముందే, ఆ అమ్మాయి వెనకాతలనుంచి "రావే పోదాం" అనే పిలుపు – కొంచెం ఉండి, "నీవు రాకపోతే నేను వెళ్ళిపోతున్నాను" అనే బెదిరింపూ, అంతకన్నా మరీ అందమైన గొంతులో వినిపించినవి వినీ వినడంతోనే మనసు స్టీరింగు తప్పిపోయినకారులాగా తూలుకుంటూ పొగరుబోతు పరవళ్ళలో గేటు కమ్ములు దూసుకునిపోయి బయట వాలింది.

ఈ భాగ్యవశంచేత గాలికి నెట్టుకొని కటకటాలకు అడ్డంగాఉన్న రెక్క ఈవలికి నెట్టుకువచ్చి ఆంధ్రవధూటీ సౌభాగ్యం అరచాటుగా ఉన్నప్పుడెంతగా ఉవ్విళ్ళూరిస్తుందో నాకు అనుభవించే యోగ్యతను ప్రసాదించింది.

నన్ను పూలడిగిన చిన్నపిల్లమాటకు జవాబులేక, నా ధోరణ అర్థంకాక, మళ్ళా అడగడానికి బింకంలేక, పూల ఆశ వదలలేక పన్ను ముందరికి పోనీయకుండా అడ్డంగా అక్కడే నిలుచుని ఉన్నది. రెపరెపలాడిన వల్లెచాటు చెరగునన్ను కూడా ఆ స్థితిలోకే తీసుకువచ్చి మాయమైంది: ఆశలు వెనుకకు మళ్ళించుకుని ఆ పిల్లకు ... పసరు పూవులైనా మిగల్చకుండా గులాబీ గుబురంతా దూసిలంగా ఒడి నింపేశాను. పాపం మాటసందెడై కాళ్ళ బందాలుపడుతూండగా వాళ్ళ అక్కతో కలుసుకోవాలని పరుగెత్తింది: గేటుదాటివచ్చి మెట్లమీద నిలుచుని కనుచూపు మేరదాకా మలపుతిరిగి వాళ్ళు కనపడకుండా పోయేదాకా ప్రతిమావస్థకు వచ్చింది మన మూర్తి!

లోపలికివెళ్ళానన్నమాటేకాని చేజిక్కిన నవనిధులూ పొరబాటున జారవిడుచుకున్న కృపణావతారం మెరుగునాకన్న. ఇంకొకళ్ళకయితే ఈ స్వల్పవిషయం ఇంతగా మనసుకు పట్టిచ్చేదికాదు. నేను మొదటనే మనవిచేసుకున్నానుకాదూ? ఏ నీవో ఇంక మరొకరో అయితే అడిగిన పిల్లకు ఒకటో అరో పూలిచ్చి, వెనుకనుంచి పిలిచినపిల్ల బహునాజూకుగా కులికిందని, ఒకమారు దమ్ముగా అనుకుని మళ్ళా మర్నాడు. ఆ పిల్లే వచ్చి పూలడిగితే ఆనవాలుపట్టలేక కొత్తగా చూసేవాళ్ళు - నేనా? మీకూ, నాకూ అక్కడే ఉంది తేడా.

అప్పటినుంచీ ఇంకో ఆలోచనపోలేదు: వేరేపని తోచలేదు. రాత్రి ఆ పవలూ ఎలాగో గడిపాను. తెల్లవారగానే తోటంతా తిరిగి గులాబీలన్నీ కోసి పూలబుట్టలో అందంగా అమర్చి, ఎప్పుడు వాళ్ళువస్తారా అని ఎదురుచూస్తూ నిలుచున్నాను. ఎలా అనుకున్నాననుకుంటావా? అది నా మనసుకు తెలియాలి.

ఇద్దరూ కలిసే వస్తూన్నారు ఒకరితో ఒకరు ఏవో కబుర్లుచెప్పుకుంటూ, నవ్వుకుంటూ. నన్ను చూడగానే, చిన్నపిల్లముఖం కలకలలాడి అడుగు ముందుకు వేసింది. ఆ వయ్యారి అనుమానించినట్టు గమనం మందగించింది అన్నమాటేకాని, ఇద్దరికి అట్టే ఎడంలేదు.

దగ్గరకురాగానే నేను చేతులుజాచి పూలు అందీయబోయినాను: చిన్నపిల్ల అమిత ఉత్సాహంతో దగ్గరకు రాబోతూండగా మా భామ చేయిపట్టుకుని ఆపి కోపంగా "వద్దు" అన్నది, నావంక చూడకుండా చెల్లెలినే గదమాయించుతూ. ఆ అమ్మాయిమాత్రం తక్కువతిన్నదా ఏం? విదిలించుకుని, రెండోచేత్తో సజ్జ అందుకుని, "నాక్కావాలి, నిన్న అన్నీ నువ్వే తీసుకున్నావుగా అమ్మ! చిన్నదాన్ని నన్ను అన్యాయంచేసి! ఒక్కపిసరన్నా యిస్తానేమో చూసుకో" అని చాడీలుగా చెప్పడంలో నాకు వేయిదేవతలు వరాలు కురిపించినట్లయింది. పూలన్నీ ఆ అమ్మాయి తీసుకుందా నిన్న?

మళ్ళా మర్నాడు -

"నాకు మల్లెలు - అక్కయ్యకు గులాబీలూ" అని నన్ను చూడగానే నవ వుకుంటూ దగ్గరకు వచ్చింది మరదలు: నాకూ, ధైర్యంవచ్చి చేయికొంచెం పైకెత్తి "ఎవరికోచ్, ఎవరిక్కావాలోచ్" అని ఆ అమ్మాయివంకేచూసి చేరరమ్మని చూశాను. ఫలించింది - మరీ దరిదాపుకు రాలేదు చేతికి చేయైనా తగులనీయలేదు: కాని అందుకుని తలవంచుకుని, నిలుచున్నది పూలమీదనే చూపు నిలిపి: నేను ఆపైమాట తోచక పలుకరించలేదు. వాళ్ళూ పలుకలేదు. "వెళుతున్నాం" అన్నది చిన్నమ్మాయి. మౌనం ఉభయపార్శ్వాలా కంటకమైపోయినతరువాత, "మళ్ళా రేపు" అన్నాను.

అప్పటికి జవవచ్చి: నిశ్చయంగా చెప్పలేను కాని తల రవంత ఊగించిందని తోచిందోయ్ నాకు.

మూడోనాడు మామూలుకన్న కొంచెం ఆలస్యంగా అయితే ఒంటరిగా వచ్చింది. మనకు అంతకన్న కావాలిసిందేముంది? – వసంతలక్ష్మిని ఆహ్వానించే మాధవుడి మమతతో లోపలికి తీసుకువెళ్ళాను. చెట్టుచెట్టుదగ్గిరా నిలిచి పూలు ఏరి కోసుకుంటూ కోసినపూలన్నీ వెనువెంటనే దండగా అల్లుతూ జాజిపొదలచాయకు జేరుకునేటప్పటికి వంకీగా తయారుచేసి నాచేత బ్రతిమాలించుకుని తురుమనిచ్చింది: నవ్వుకు నవ్వుతోనే బదులుతీర్చింది: అందుకున్న చేతిని అంతలో లాక్కోకుండా నాకైవసాన మనసార మసలనిచ్చింది. ఎంతకు నోచుకున్నానో ఎన్ని కలలుకన్నానో? ఒకళ్ళకి ఒకరు ఎంత కావలసినవాళ్ళమైపోతా మనుకున్నానో ఇప్పటికీ పరచిపోకుండా ఉన్నానోయ్! [ఆవాళ అందం, అలంకరించుకున్న సోయగం, గోధుంరంగుచీరె, నొక్కునొక్కుల పైట అమరిక, జుబ్బా జరీగేరలకు రాచుకుంటూ తళుకుమనే లోలాకులు కులికినప్పుడల్లా, వెన్నెలలు చిలుకుతూ, ఎందుకులే బాబా! పలికినందుకు తలచుకున్నందుకు ఫలమేమి?

ఈ మూన్నాళ్ళ సహవాసంతోనే, ఆ అమ్మాయి మీద నాకు మక్కువ అనూపంగా పెరిగిపోయింది. కనబడేదాకా నిలువలేకపోయేవాడిని. కలుసుకున్న తరువాత ఓ పట్టున విడువలేకపోయేవాడిని. నవమల్లిక చూశావ్. ఇంత కథాచెపుతూ ఇందాకటినుంచి పేరువిమిటో చెప్పడమే మరచిపోయినాను. నీవన్నా అడిగావు కాదేం? – మరొచ్చి వినడం విసుగాఉంటే చెప్పు, మొగమాటానికి పోక, అఁ లేదుకదా సరే.

నవమల్లిక కాలేజీలో పెయింటింగ్ నేర్చుకుంటూంది. చుట్టయినా, మాయింటి మీదుగా వచ్చేది వచ్చేవేళకు, నేను సిద్ధంగా కాచుకుని ఉండేవాణ్ని. ఇద్దరంకలిసి బహుకులాసాగా ఏవేవో అర్థంలేనికబుర్లు చెప్పుకుంటూ దోవలో ఎవరూ చూడనప్పుడు చేతులు కలుపుకుంటూ నడచిపోయేవాళ్ళం నిదానంగా. ఎంత ఆలస్యంచేసినా కాలేజీగేటు కనబడగానే అప్పుడే వచ్చామే, ఇక విడిపోవాలికదా అని అడుగు ముందుకు వేయడానికి మనసొప్పేదికాదు: టైమైపోయిందని పారిపోయేదాకా అక్కడే నిలుచుని మాటలలోకిదించి కదలనిచ్చేవాడినికాను.

సాయంకాలం చివరి పీరియడ్ ఎగగొట్టే నేను కాలేజీ నుంచి, ముందుగా బయలుదేరి వాళ్ళ స్కూల్ దగ్గరకు వచ్చి తారట్లాడుతూ తొందరగా నడవదని స్కూల్ గడియారాన్నీ, వేళకుగంటకొట్టడని ముసలిబంట్రోతునూ, మనసునూ లక్షలు తిట్టుకుంటూ కాలు నిలువకుండా ఉండేవాడిని. టైమైపోయి మల్లిక గేటుదాటి బయటపడగానే ఇంకోదోవను, అది మరీచుట్టు, వాళ్ళ యింటిదాకా కలిసి వెళ్ళేవాళ్ళం. వాళ్ళ మేడ సందులో లోపలగా ఉంటుందిలే. నేను మొగదలనే ఆగిపోయేవాడిని, మల్లిక గడపలన్నీ ఎక్కి వెనుదిరిగి నావంక చూసి మాయమయేదాకా! – "లోపలికి రావచ్చును, మావాళ్ళు ఎవరూ ఏమీ అనరు..." అని అనేకసార్లు రమ్మని బలవంతం చేసింది. నాకే ఎందుచేతనో దమ్ములుండేవి కావు.

– సుబ్బులు వాళ్ళ ఊరువెళ్ళాడు: నేను ఒంటరిగానే ఉన్నాను: ఆ సంగతి మల్లికకు తెలుసు.

శనివారం - సెలవురోజు కనుక ఆనాడు ఉదయం మేమిద్దరమూ కలుసుకోలేదు. సాయంకాలం టోర్నమెంటు చూడటానికివెళ్ళి పొద్దుగుంకిన తరువాత ఇంటికి చేరుకున్నాను. స్నానం, భోజనం అవీచేసి నాయరుహోటలుకు వెళ్లి టీ త్రాగివచ్చి ఫ్రాన్సిస్‌కోనిట్టేపుస్తకం పూర్తిచేయాలని రాత్రి ఎంతైనాసరే సిగరెట్ ముట్టించి కుర్చీలో ఒరిగాను.

పేజీ తిరగకముందే తలుపు చప్పుడు కాకుండా తోసుకుని, మల్లిక లోపలికి వచ్చింది: - మరీ దగ్గిరకి వచ్చింది:

ఆవేళప్పుడు అసలు ఎన్నడూ లోపలికి రావడం ఆమెకు మామూలులేదు: చూడగానే మొదట ఆశ్చర్యం వసింది. నాకోసమే వచ్చిందికదా అనుకునేటప్పటికల్లా మనసు పొంగిపోయింది. వెంటనే కౌగిలిలోకి లాక్కుంటే అభ్యంతరం పెట్టదు. నాకు తెలుసును కాని నామతం అది కాదు.

కూర్చోమన్నాను. దూరంగావున్న కుర్చీలో పోయి కూర్చుంది. అక్కడనుంచి ప్రేమఅంటే ఏమిటో ప్రణయజీవనం అంటే, ఏమిటో సామాన్య ప్రాపంచిక సుఖాలకు మించిన మానసికానురాగం ఎంత ఉత్తమమైనదో ఎంత గొప్పగా చెప్పాననుకున్నావు?-

నా తెలివితేటలకు అభినందించాలనీ ఇంత చదువుకున్నవాణ్ణని నన్ను మల్లిక మెచ్చుకోవాలనీ కాదు. నా మనసు విప్పి చెప్పాదామని. ఆమెచేత "నేను నిన్ను మనసార ప్రేమిస్తూన్నాను" అని అనిపించుకుందామని...

విన్నది. విని, ఊరుకున్నది.

కూర్చున్నదల్లా లేచి నావంక చూడకుండా 'వెళ్ళివస్తాను' అంటూ అడుగు సాగించింది.

నేను, అదుర్దాగా ముందుకు ఉరికి చేయిపట్టుకొని "అప్పుడేనా" అన్నాను. ఆమె పెడమొగంగానే, "అవును" అని చెయ్యి కొంచెం మోటగా విదిలించుకుంది.

"నీవు వుంటావనుకున్నాను" - నాకు మాటలు తడబడినవి. బ్రతిమాలుతూ అడగటంలో మల్లిక కొరడాఛళుకులాగా నావంక మళ్ళి కళలేని చూపుతో తీయదనం లేని నవ్వుతో "అలాగా" అని మిగిలినమాటలు మింగేసి వెళ్ళిపోయింది.

అంతే ఆనాటినుంచీ నేనూ, మల్లికా పరాయివాళ్ళం. చాలా రోజులదాకా కనిపించనేలేదు, ఇప్పుడు ఎన్నడన్నా ఒకవేళ కనిపించినా నావంక చూడనైనా చూడదు.

ఏమిటె కారణం భాయీ, నాలో లోపమూ? లేకపోతే జాతకఫలం అలాంటిదా? చెప్పనా - ఏమిటో?

మొదటిది - నీకు ఎవరిని ప్రేమించాలో తెలియదు.

రెండు - ఏలా ప్రామించాలో అంతకన్నా తెలియదు. ఏం, శంకరాచార్యుణ్ణి అనుకుంటున్నావా ఏం, శృంగారం, వేదాంతం కలగలిపి చలాయించుకు వచ్చేందుకు? ఆ అమ్మాయి నీమీద ఆపేక్షతో వచ్చింది: లెక్చరువినడానికా? ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసేస్తివి. ఇంకానయం - కెవ్వున కేకవేసి నీకు పిచ్చి ఎత్తిందనుకుంటూ వీధినిపడ్డది కాదు - నీకు అలాటి సత్కారము కావలసింది. లేకపోతే కొంచెం గడుసరి అయితే "చుప్ రహో" అని చెవిమెలివేసి అరచేతులలో ఎత్తుకొని...

చేతగానితనం కాకపోతే ఎందుకువచ్చిన వేషాలురా ఇవి - భాయీ!